

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/122/2022
Identifikačné číslo spisu:	1713205899
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1713205899.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. M. N., Y. XX, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Huttom, PhD., Bratislava, Bezekova ul. č. 13, proti žalovanej JUDr. N. P., J., L. XXX/XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Marián Kurhajec, s. r. o., Bratislava, Bajkalská ul. č. 13, IČO: 36 860 662, o zaplatenie istiny 1 000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 37C/178/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. júla 2021 sp. zn. 10Co/59/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí tretím rozsudkom z 5. júna 2019 č. k. 37C/178/2013-537 rozhodol tak, že žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanej zaplatenia sumy 1 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 1 000 eur od 28. marca 2012 do zaplatenia, titulom vydania bezdôvodného obohatenia získaného plnením z absolútne neplatného právneho úkonu, zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Vychádzajúc z ustanovení § 34, § 35 ods. 1, 2, § 37 ods. 1, 2, § 40 ods. 2, § 43, § 44 ods. 1, § 100 ods. 1, § 102, § 107 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 456, § 457, § 724, § 725, § 728 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“), § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov účinnom do 31. decembra 2012 (ďalej len „zákon č. 586/2003 Z. z.“), § 193 zákona č. 150/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“) s prihliadnutím na zistený skutkový stav a na viazanosť právnym názorom vyjadreným v rozhodnutiach Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co/408/2015, 10Co/196/2017 dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba nie je

dôvodná, a to i so zreteľom na žalovanou vnesenú kompenzačnú námietku.

1.2. V odôvodnení rozsudku predovšetkým uviedol, že medzi stranami sporu došlo dňa 12. apríla 2010 k uzavretiu zmluvy o poskytovaní právnej služby, ktorej predmetom malo byť zastupovanie žalobkyne vo veci zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, ktorý uvedený právny úkon obsahovo posúdil ako príkaznú zmluvu v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že podľa Občianskeho zákonníka právne úkony vyjadrené slovami treba vykladať nielen podľa ich jazykového vyjadrenia, ale najmä tiež podľa vôle toho, kto právny úkon urobil, ak táto vôľa nie je v rozpore s jazykovým prejavom, súd skúmal aj vôľu strán, ktorá ich viedla k uzavretiu tejto zmluvy. Z výpovedí oboch strán mal súd za preukázané, že vôľa žalobkyne smerovala k jej právnomu zastúpeniu vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva a vôľa žalovanej k zastupovaniu pri vyporiadaní majetku žalobkyne a jej bývalého manžela. Teda vôľa strán sa stretla v časti právneho zastupovania žalobkyne žalovanou pri rokovaniach o vyporiadaní majetku medzi žalobkyňou a jej bývalým manželom bez ohľadu na vzniknutú pochybnosť žalovanej ohľadom právneho stavu majetku v ich bezpodielovom spoluvlastníctve.

1.3. Súd prvej inštancie ďalej poukázal, že vzhľadom na zistenú vôľu strán sporu mal za to, že predmet zmluvy je nemožný len v tej časti, podľa ktorej mala byť poskytovaná právna pomoc vo veci zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, po prvé z dôvodu, že zrušenie BSM po rozvode je právny inštitút, ktorý slovenský právny poriadok nepozná, nakoľko už rozvodom dochádza k jeho zániku (§ 148 ods. 1 Občianskeho zákonníka), pričom pred rozvodom ho môže na návrh zrušiť súd (§ 148 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a po druhé preto, že v tejto časti sa vôľa strán nestretli, z čoho vyplýva, že žalovaná poskytovala žalobkyni právnu pomoc, navyše neskôr aj pri rokovaniach o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva medzi žalobkyňou a jej bývalým manželom. Uviedol, že mu síce nie je známe, prečo strany sporu nepostupovali v zmysle § 40 ods. 2 v spojení s § 516 Občianskeho zákonníka a písomne uzavretú zmluvu nezmenili tak, aby medzi nimi nevznikli rozpory, nakoľko však nedospel k záveru, že zmluva o poskytovaní právnej pomoci je neplatná v celom rozsahu, prisvedčil kompenzačnej námietke žalovanej, ktorá si z celej vyúčtovanej sumy vo faktúre č. X/XXXX uplatnila len sumu vo výške 1.000 eur, keďže žalobkyni poskytovala právnu pomoc aj pri rokovaniach o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

1.4. Zdôraznil, že sa nestotožnil s argumentáciou žalobkyne, že žalovaná nepostupovala pri poskytovaní právnej pomoci s odbornou starostlivosťou a teda, že jej odmena za takéto úkony nepatrí s tým, že o sťažnosti žalobkyne ohľadom poskytovania právnych služieb žalovanou rozhodoval IX. disciplinárny senát pri Slovenskej advokátskej komore, sp. zn. DSIX.-X/XX:XXXX/XXXX zo dňa 20. júna 2014, ktorý dospel k záveru, že konanie žalovanej nedosiahlo intenzitu disciplinárneho previnenia a oslobodil ju spod návrhu na disciplinárne potrestanie. V tejto súvislosti súd prvej inštancie tiež poukázal, že vzhľadom na viazanosť súdu rozhodnutiami príslušného orgánu o tom, či bol spáchaný správny delikt postihniteľný podľa osobitného predpisu, nemohol túto skutočnosť riešiť ako prejudiciálnu otázku, a preto si osvojil oslobodzujúce závery disciplinárneho senátu o tom, že konanie žalovanej nebolo disciplinárnym deliktom a že nebolo preukázané, že žalovaná nekonala s odbornou starostlivosťou.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. júla 2021 č. k. 10Co/59/2020-684 potvrdil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie (výrok I.) a o trovách konania rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

2.1. Odvolací súd konštatoval, že sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, spĺňajúceho všetky požiadavky § 220 ods. 2 CSP, keď zamietol žalobu žalobkyne z dôvodu, že mal v konaní preukázané poskytovanie právnych služieb žalovanou od uzavretia zmluvy do januára 2012 aj pri rokovaniach o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva bývalých manželov, za súčasného zohľadnenia kompenzačnej námietky žalovanej, a preto postupoval v zmysle § 387 ods. 1,2 CSP.

2.2. Zdôraznil, že v posudzovanej veci ide o v poradí tretí rozsudok súdu prvej inštancie, keď odvolací súd v poradí prvý rozsudok súdu prvej inštancie (č. k. 37C/178/2013 - 262 z 2. júna 2015) zrušil z dôvodu vád spočívajúcich v nevykonanom dokazovaní zameranom na okolnosti uzavretia Zmluvy o poskytovaní právnej pomoci medzi stranami sporu a v poradí druhý rozsudok (č. k. 37C/178/2013 - 456 z 10. mája 2017) zase z dôvodu, že skutkové zistenia, ktoré v pôvodnom konaní považoval súd prvej

inštancie za rozhodujúce pre posúdenie opodstatnenosti žalobného nároku nepodriadil svojmu opačnému právnomu záveru, ku ktorému dospel v ďalšom konaní, a zároveň ich opomenul uviesť v odôvodnení nového rozhodnutia.

2.3. Odvolací súd okrem iného uviedol, že v konaní nebolo sporné, že strany uzavreli dňa 12. apríla 2010 zmluvu o poskytovaní právnej pomoci, ktorou žalobkyňa v postavení klienta splnomocnila žalovanú ako advokátku na jej zastupovanie vo veci zrušenia bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva, pričom právne zastúpenie spočívalo v poskytovaní právneho poradenstva a konzultácií klientovi v predmete veci s tým, že žalobkyňa splnomocnila žalovanú k rokovaniu s právnym zástupcom protistrany za účelom dosiahnutia dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva, a v súlade s čl. II ods. 4 predmetnej zmluvy poskytla žalovanej preddavok vo výške žalovanej istiny, ktorého vrátenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia sa v konaní domáha z dôvodu neplatnosti uzavretej zmluvy pre nemožnosť predmetu jej plnenia, keďže žalovaná nemohla poskytovať právne poradenstvo v otázke vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva, ktoré mala žalobkyňa so svojim bývalým manželom zrušené právoplatným rozsudkom ešte počas trvania ich manželstva.

2.4. Ďalej poukázal, že argumentácia žalobkyne ohľadom svojvoľného výkladu obsahu uzavretej zmluvy a úplného nahradenia vôle strán sporu súdom prvej inštancie je irelevantná, nakoľko súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania posúdil, aká bola skutočná vôľa strán v čase uzatvárania zmluvy, pričom podmienkou preto, aby mohol prihliadnuť k vôli účastníkov je, aby nebola v rozpore s tým, čo vyplýva z jazykového vyjadrenia úkonu. Výkladom tak možno zisťovať iba obsah právneho úkonu, nemožno ním prejav vôle dopĺňovať. Preto interpretácia obsahu právneho úkonu súdom podľa § 35 ods. 2 OZ nemôže byť považovaná za nahradenie, prípadne zmenu už urobených prejavov vôle, keďže použitie zákonných výkladových pravidiel smeruje iba k tomu, aby obsah právneho úkonu vyjadreného slovami, ktorý urobili účastníci o vzájomnej dohode, bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v čase ich zmluvného dojednania.

2.5. Vo vzťahu k námietke ohľadom neuplatnenia kompenzačnej námietky a nesprávneho započítania preddavku na odmenu žalovanej odvolací súd tiež uviedol, že z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že žalovaná už v odpore proti platobnému rozkazu zo dňa 18. apríla 2013, č. k. 4Ro/220/2013 - 20 uviedla, že vo faktúre č. XX/XXXX zo dňa 4. apríla 2012 započítala ako súčasť ňou žiadanej odmeny advokáta za vykonané právne úkony vo veci vyporiadania podielového spoluvlastníctva, a následne na pojednávaní dňa 2. júna 2015, z dôvodu ktorého je argumentácia žalobkyne o vyfabulovaní započítacieho prejavu žalovanej súdom prvej inštancie zavádzajúca.

2.6. V nadväznosti na námietku žalobkyne týkajúcu sa tvrdenia, že prvoinštančný súd sa nevysporiadal s jej argumentáciou, že na predmetnú vec je potrebné aplikovať režim spotrebiteľských zmlúv odvolací súd dôvodil, že sa s ňou nemožno stotožniť, nakoľko ani posúdenie zmluvy uzavretej medzi stranami sporu ako zmluvy spotrebiteľskej by postavenie žalobkyne ako spotrebiteľky pri uzavretí danej zmluvy žiadnym spôsobom nezmenilo, keďže zásada rovnosti „vigilantibus iura, neminem laedere a pod., pred zákonom, resp. v civilnom procese (čl. 6 CSP) musí platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa“, t. j. i spotrebiteľ musí niesť adekvátne dôsledky za svoje konanie. Preto žalobkyňu ako klientku uzatvárajúcu so žalovanou ako advokátkou zmluvu o poskytovaní právnej pomoci a vedomú si právne podstatnej skutočnosti, že jej bezpodielové spoluvlastníctvo s manželom bolo už štyri roky pred uzavretím zmluvy právoplatne zrušené, ani prípadné posúdenie jej postavenia v spore ako spotrebiteľa by ju nezbavilo zodpovednosti za uzavretie danej zmluvy, nakoľko opačný postup, t. j. zvýhodňovanie spotrebiteľa ako slabšej strany sporu by zasiahlo do samej podstaty a primeranosti práva a poskytnutie takejto ochrany zo strany súdu by bol absurdný a najmä, ako už odvolací súd uviedol vyššie, v rozpore so zásadou rovnosti pred zákonom.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, žiadajúc, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3.1. Dovolateľka v dovolaní zrekapitulovala rozhodovanie nižších súdov vo veci so zameraním na dôvody vydaných rozhodnutí a vlastnú sporovú argumentáciu. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v postupe odvolacieho súdu, ktorý nerešpektoval ustanovenie § 390 CSP a opakovane zrušil odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu namiesto toho, aby rozhodol sám, čím sa nielenže predĺžilo celé súdne konanie, ale do celého konania vniesol zmätok a nezrozumiteľnosť. Ďalšou závažnou

procesnou vadou podľa dovolateľky bolo porušenie § 220 ods. 2 CSP, keď napriek jej neustálym námietkam sa súd prvej inštancie nezaoberal v odôvodnení rozhodnutia potrebou aplikácie režimu spotrebiteľských zmlúv na daný prípad a dokonca sa v jeho rozhodnutí nenachádza ani právne zdôvodnenie, prečo je žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka nedôvodná. Žalobkyňa následne zdôraznila, že v zmätočnej vade pokračoval aj odvolací súd, ktorý dokonca v záveroch formulovaných v bode 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia neposkytol žiadne relevantné a jasné zdôvodnenie a jeho stanovisko považuje za svojvoľné. Oba nižšie súdy pritom odmietli na predmetnú vec aplikovať ustanovenia § 290 až § 300 CSP a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka bez vysvetlenia a po následnej citácii § 52 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka dovolateľka tieto zákonné ustanovenia rozobrala vo vzťahu k ňou prezentovaným skutkovým zisteniam z vykonaného dokazovania a uzavrela, že nižšie súdy ju odmietli akceptovať ako spotrebiteľa právnej služby a to nielen odmietnutím procesne postupovať podľa § 290 až 300 CSP ale aj hmotnoprávne podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, čím zasiahli do jej práva na spravodlivý proces zaručený čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Napokon dovolateľka namietala i svojvoľný a skutkovo a právne nezrozumiteľný záver odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí založený nedostatočnou špecifikáciou namietanej kompenzačnej námietky žalovanej v bodoch 14. a 15. odôvodnenia. Napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu preto považuje za arbitrárne a nezrozumiteľné.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s argumentáciou žalobkyne a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch:

6. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 4/2011).

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

12. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

13. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

14. Dovolateľka (právne zastúpená) dovolaním výslovne uplatňuje dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, zhrnúc pritom dovoláciu argumentáciu (bod 3.1) do konštatovania, že: (i) odvolací súd nerešpektoval § 390 CSP a opakovane zrušil odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu namiesto toho, aby rozhodol sám, čím sa predĺžilo celé súdne konanie, (ii) nižšie súdy odmietli na predmetnú vec aplikovať ustanovenia § 290 až § 300 CSP a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka bez vysvetlenia a akceptovať jej postavenie spotrebiteľa právnej služby procesne a hmotnoprávne, čím zasiahli do práva na spravodlivý proces zaručený čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 41 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, (iii) odvolací súd svojvoľne, skutkovo a právne nezrozumiteľne naložil s kompenzačnou námietkou.

15. Žalobkyňa prvú námietku výskytu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP spája s tvrdením, že odvolací súd jej odoprel právo na spravodlivý súdny proces opakovaným zrušením odvolaním napadnutého rozsudku prvoinštančného súdu namiesto toho, aby rozhodol sám (t. j. nerešpektovaním § 390 CSP), čím došlo k predĺženiu súdneho konania.

16. Zo znenia § 390 CSP vyplýva povinnosť odvolacieho súdu sám rozhodnúť vo veci, ak a/ rozhodnutie súdu prvej inštalácie bolo už raz odvolacím súdom zrušené, vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a b/ odvolací súd koná a rozhoduje o odvolaní proti novému rozhodnutiu súdu prvej inštalácie. Z účelu tohto zákonného ustanovenia je možné jednoznačne vyvodiť, že bolo prijaté predovšetkým na dosiahnutie zrýchlenia konania rozhodnutím v merite veci.

17. V zmysle článku 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tomu korešpondujúce procesné právo strany sporu môže byť v určitom prípade negatívne dotknuté nečinnosťou, resp. nesprávnym procesným postupom súdu, ktorých dôsledkom sú prieťahy v konaní. Právnym prostriedkom ochrany v prípade ich vzniku je právo strany sporu obracať sa so sťažnosťou na orgány súdnej správy a právo podať sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky. I keď neodôvodnená nečinnosť súdu, resp. nesprávny procesný postup môžu komplikovať sporovým stranám výkon ich procesných práv a tým predĺžiť konanie, nápravu možno

dosiahnuť iba vyššie uvedenými prostriedkami ochrany. Pri úvahe, či prostriedkom ochrany strany v tomto prípade môže byť aj dovolanie, treba vziať na zreteľ, že zrušenie rozhodnutia súdu nižšej inštancie dovolacím súdom nesmie byť nikdy samoúčelné a musí byť vždy spojené s možnosťou nápravy pochybenia, ktoré bolo dôvodom zrušenia. Pokiaľ by sa prietahy v konaní považovali za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, zrušením napadnutého rozhodnutia by sa nemohla dosiahnuť ochrana (náprava) procesných práv procesnej strany dotknutých prietahmi.

18. Z vyššie uvedených dôvodov i v prípade porušenia § 390 CSP odvolacím súdom (viď bod 15), s následkom oddialenia rozhodnutia v merite veci, prietahy v súdnom konaní ako následok nie sú judikatúrou najvyššieho súdu považované za dôvod, ktorý by bez ďalšieho zakladal procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

19. Námieta žalobkyne o nerešpektovaní § 390 CSP odvolacím súdom s následkom predĺženia súdneho konania, t. j. prietahov [i keby bola opodstatnená (pozn.: dovolací súd sa nezaoberal otázkou, či sa v konaní vyskytli prietahy)], sa v zmysle vyššie uvedeného netýka okolnosti spôsobilej založiť prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20. K námietke odmietnutia nižšími súdmi na predmetnú vec aplikovať ustanovenia § 290 až § 300 CSP a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a akceptovať objednávateľa právnej služby ako spotrebiteľa dovolací súd uvádza, že otázka postavenia žalobkyne ako spotrebiteľa je otázkou právnou (vyplývajúcou z procesnoprávnej ako i hmotnoprávnej normy), nie skutkovou. Tu potom dovolateľka cez vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP namieta nesprávne právne posúdenie veci, čo prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá.

21. Preto pokiaľ žalobkyňa „len všeobecne“ brojila, že nižšie súdy na predmetnú vec neaplikovali právny režim spotrebiteľských zmlúv upravený v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a neposkytli jej ako spotrebiteľovi ochranu odkazujúc na procesné ustanovenia § 290 až 300 CSP, ktorú argumentáciu použila i v odvolaní, na ktorú nedostala relevantnú odpoveď, z čoho potom vyvodzovala i nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolávajúc sa pritom na svojvoľné stanovisko odvolacieho súdu uvedené v bode 16 rozsudku s vytrhnutou citáciou z neho: „...ani posúdenie Zmluvy uzavretej medzi stranami sporu ako zmluvy spotrebiteľskej by postavenie žalobkyne ako spotrebiteľky pri uzavretí danej zmluvy žiadnym spôsobom nezmenilo,že ako spotrebiteľ musí niesť adekvátne dôsledky za svoje konanie“, podľa najvyššieho súdu je prirodzené, že na všeobecné námietky mohol odvolací súd rovnako odpovedať len vo všeobecnej rovine. Obdobne to platí aj pre námietku svojvoľného, skutkovo a právne nezrozumiteľného naloženia s kompenzačnou námietkou v bode 15 dôvodov rozsudku odvolacieho súdu.

22. Najvyšší súd zároveň podotýka, že i pri zdôraznení postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v spore, je potrebné mať na zreteli, že súd vyvíja zvýšenú aktivitu súvisiacu iba s obstarávaním dôkazných prostriedkov a to až v prípade, keď to je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej (pričom rozhodnutie vo veci samej zároveň neznamená aj rozhodnutie v prospech slabšej strany). Ak však súdu postačia na meritórne rozhodnutie tvrdenia strán a dôkazy získané z dôkazných prostriedkov, ktoré súdu strany predložili, súd nie je povinný obstarávať ďalšie dôkazné prostriedky, ale rozhodne na základe takto zisteného skutkového stavu. Uvedený vyšetrovací princíp v sporoch s ochranou slabšej strany, ktorý je zvýraznením princípu rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces, bol do Civilného sporového poriadku zakotvený predovšetkým v tej súvislosti, že slabšia strana v mnohých prípadoch nemá objektívnu možnosť prístupu k dôkazným prostriedkom a nedisponuje dostatkom informácií, na základe ktorých by mohla bez pochybností preukázať svoje tvrdenia, ktorými sa domáha ochrany svojich práv a právnom chránených záujmov v súdnom konaní. Uvedené ale nemožno vykladať tak, že súd je povinný aktívne vyhľadávať dôkazy až dovtedy, kým sa mu nepodari preukázať dôvodnosť obrany slabšej strany (resp. jej žaloby, pokiaľ by bola v postavení žalujúceho subjektu) a rozhodnúť v jej prospech, alebo aby slabšia strana v spore celkom rezignovala vo svojej dôkaznej povinnosti a vedenie všetkého dokazovania vo svoj prospech ponechala na súd, pretože aj v sporoch s ochranou slabšej strany sa uplatní zásada bdelym patria práva, na ktorú odkázal aj odvolací súd v napadnutom rozsudku.

23. Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, na ktorý sa dovolateľka odvolávala, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho právach alebo povinnostiach. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces pritom nie je to, aby procesná strana bola v akomkoľvek konaní pred súdom úspešný vrátane opravných konaní. Z toho vyplýva, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu. Procesný postoj sporovej strany zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (viď IV. ÚS 329/04).

24. Z ďalšieho obsahu dovolania vyplýva, už len argumentácia dovolateľa týkajúca sa zistenia skutkových okolností prípadu, vyhodnotenia dôkazov a ich (ne)vykonanie. Dovolací súd k tomu uvádza, že konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci nevykazuje vady svojvôle alebo neudržateľnosti skutkových a právnych záverov, resp. že by tieto boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04). Dovolací súd opakovane zdôrazňuje, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, ktoré dôkazy odvolací súd vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil. Samotná skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje so spôsobom vyhodnotenia týchto dôkazov nemôže bez ďalšieho viesť k záveru, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia súdu ním navrhnutých dôkazov, prípadne sa dožadovať ním navrhovaného spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 98/97).

25. Vzhľadom k tomu, že žalobkyňa nedôvodne namieta existenciu procesnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.